

MPSV : Realizace dotačního návrhu pro rok 2012 – tvorba reálných návrhů

1. Tvorba reálných návrhů pro jednotlivé poskytovatele z úrovně MPSV

Na základě rozhodnutí o schválení materiálu Principy dotačního řízení pro roky 2012 poradou vedení resortu ze dne 20. října 2011 stanovil resort pro účely dotačního řízení směrná rámcová čísla, definující podíl jednotlivých krajů na celkové disponibilní částce. Tato rámcová čísla byla stanovena výpočtem, vycházejícím z dostupných informací a dat z dotačních řízení v předchozích letech, konečné částky alokované ve státním rozpočtu na dotační řízení pro rok 2012 a výše prostředků Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost Evropského sociálního fondu, které jsou předběžně určené pro pokračování individuálních projektů krajů. Způsob stanovení směrných čísel byl také uveřejněn v tiskové zprávě, kde byly rámcově popsány také principy dotačního řízení pro roky 2012 a 2013.

Přes veškerou snahu se však nepodařilo najít vzájemnou shodu se zástupci krajů nad výší jednotlivých částek, načež se kraje v rozporu s dobrou praxí předchozích let deklaratorně a jednostranně odmítly podílet na stanovování reálných návrhů částek dotací jednotlivým poskytovatelům svým usnesení v rámci Asociace krajů České republiky. Krajské úřady doručily v daném termínu ministerstvu jednotlivé souhrnné žádosti o dotaci pro rok 2012, avšak pouze ve výši optimálního návrhu dotace, tj. ve výši, která by byla akceptovatelná pouze v případě neomezených finančních zdrojů státního rozpočtu.

MPSV vedeno snahou o zachování harmonogramu a hladkého průběhu dotačního řízení, zvolilo v této situaci jediný možný způsob stanovení reálných návrhů pro jednotlivé poskytovatele sociálních služeb. Pomocí benchmarkingu a stanovením statistické úrovně výše dotace vztažené k předchozím dotačním obdobím navrhlo rozdělení u jednotlivých krajů tak, aby níže zmíněný postup zachovával rovnost přístupu z úrovně resortu a zároveň plně reflektoval priority dotačního řízení obsažené v materiálu Principy dotačního řízení. Současně byla vyčleněna tzv. rezerva ve výši 2% alokace programu podpory A, jež může být využita pro tzv. 2. kolo dotačního řízení, určené pro nově vzniklé služby nebo kapacity stávajících služeb.

Způsob a postup stanovení reálných návrhů částek dotace pro jednotlivé poskytovatele sociálních služeb ze strany MPSV

Krok 1/Skupina 1

- a) Terénní a ambulantní služby péče - pečovatelská služba, osobní asistence, denní stacionáře, centra denních služeb, odlehčovací služby (jen terénní a ambulantní služby) a mimořádně služba raná péče
- b) Preventivní sociální služby s převažující cílovou skupinou děti a mládež do 26 let věku ohrožené společensky nežádoucími jevy, rodiny s dětmi)

Parametr: navržena 110% dotace loňského roku¹

Krok 2/ Skupina 2

- c) Služby soc. péče terénní a ambulantní formy ostatní – tíšňová péče, průvodcovské a předčitatelské služby, podpora samostatného bydlení, chráněné bydlení
- d) Ostatní preventivní služby neuvedené v bodě 1b)

Parametr: navržena 100% dotace loňského roku¹

Krok 3/ Skupina 3 (služby financované v rámci individuálních projektů krajů)

Preventivní služby, které nebyly zařazeny do dotačního řízení v předchozím roce z důvodu zařazení do Individuálních projektů krajů

Parametr: medián dotace na pracovníka v přímé péči, dotace na lůžko, spočítán z dat loňského roku za celou ČR a aplikován na vykazovaný počet pracovníků/lůžek

Krok 4/ Skupina 4

- a) Poradenství NNO
- b) Poradenství PO měst, obcí
- c) Poradenství PO krajů
- d)

Parametr: referenční hodnota – medián jednotky = dotace na pracovníka v přímé péči - za minulý rok – vždy hodnota za všechny právní formy (NNO, PO měst/obcí, PO krajů) souhrnně za minulý dotační rok v rámci dotčeného kraje. Tato referenční hodnota byla vynásobena jednotkou dané služby, čímž vznikl optimální/reálný návrh dotace.

Při nárůstu/poklesu dotace o více než 15% oproti loňskému roku bude stanoven strop ve výši 115%, resp. 85% dotace loňského roku.

Krok 5/ Skupina 5

¹ jedná se o horní, tj. maximální hranici možné výše dotace

- a) Rezidenční služby NNO
- b) Rezidenční služby PO měst, obcí
- c) Rezidenční služby PO krajů

Parametr: ze zbývajících objemu finančních prostředků se po vypočtení návrhů v rámci kroků 1-4 vypočetla disponibilní částka na lůžko a podle počtu lůžek pak přidělena konkrétní částka. Opět bylo použito stropování +/-15% max.

Všechny návrhy MPSV jsou zkráceny s ohledem na požadavek poskytovatele a zaokrouhleny na celé tisíce Kč (směrem dolů, výjimečně – pokud by nevycházelo stropování na +/-15% lze i směrem nahoru).

2. Konzultace reálných návrhů dotací pro jednotlivé poskytovatele s regiony

Nejen v souladu s dikcí, ale také s duchem zákona o sociálních službách, dotace na sociální služby ze státního rozpočtu nikdy nebyly kompenzací státu do výše sta procent úhrady nákladů sociálních služeb. Dotace jsou příspěvkem podílejícím se na financování běžných nákladů souvisejících se zajištěním základních činností sociálních služeb. Financování sociálních služeb vždy mělo být, je a bude muset být vícezdrojové. Mezi nejvýznamnější finanční zdroje pak vedle MPSV patří samotní uživatelé služeb a jejich blízcí a také další neveřejné i veřejné zdroje, tj. především místní a regionální samospráva. Jejich význam spočívá také v tom, že pro svá území vytvářejí řadu strategických dokumentů, pomocí kterých hledají způsoby a cesty, jak naplnit potřeby svých občanů. Přestože se MPSV hlásí k zodpovědnosti za distribuci jemu svěřených prostředků, pokládalo přes všechny rozpory za víc než smysluplné, nabídnout participaci na této činnosti i kolegům z krajských úřadů, kteří díky svým znalostem mohli výrazně obohatit náhled resortu na distribuci dotací na jejich území.

Z tohoto důvodu oslovilo dne 29. 11. 2011 e-mailem pracovníky jednotlivých krajských úřadů, kteří se zabývají agendou dotačního řízení v rámci výkonu státní správy v přenesené působnosti, s nabídkou konzultací. Tyto konzultace byly jedinečnou možností, v jejímž rámci nabídlo MPSV prostor pro krajské úřady, díky kterému se do reálných výší částek dotace pro jednotlivé poskytovatele mohla promítnout skutečná potřeba pro financování sociálních služeb v jednotlivých lokalitách a regionech. V případě, že této nabídce v jakékoli rozsahu krajské úřady využili, jejich názory znamenaly cenný přínos při rozhodování MPSV o modulaci konečných návrhů a MPSV nebylo nuceno použít pouze matematický propočet.

Zároveň s tímto procesem byly zaslány dne 12. prosince 2011 návrhy MPSV stanovené výpočtem s nabídkou navrhnout resortu MPSV případně věcně odůvodněné korekce také těm krajským úřadům, které do tohoto data možnost nevyužili. I tuto příležitost využilo několik

krajských úřadů a jejich komentáře byly po posouzení ze strany věcného útvaru MPSV v mnoha případech i akceptovány.

3. Závěr

MPSV postupovalo přes všechny negativní okolnosti při zabezpečování procesu dotačního řízení na rok 2012 s maximální vstřícností vůči všem zainteresovaným aktérům a věnovalo tomuto procesu zcela nadstandardní množství času a úsilí. V případech mnoha krajů se tak podařilo dosáhnout toho, že částky navržené k rozdělení v jejich území budou do nejvyšší možné míry respektovat také priority a potřeby jejich občanů. V nemnoha případech však vzhledem k úrovni odezvy některých regionů nezbývalo nic jiného, než návrhy částky vytvářet z centrální úrovně prostřednictvím matematicko-statistických metod a s využitím veřejně dostupných relevantních informací o struktuře sociálních služeb v daných regionech.